

Afsnit VI. Kontrolregler. Ansvars- og straffebestemmelser.

Kapitel 15. De skattelignende myndigheders kontrolbeføjelser.

Som det nærmere er redegjort for i de almindelige bemærkninger, anser man det for påkrævet, at de gældende regler om de skattelignende myndigheders kontrolbeføjelser, der stiller de forskellige grupper af skatteydere højst ulige, udbygges, således at en mere effektiv og rigtigere ligning muliggøres. De foreslåede regler, der afløser bestemmelserne i §§ 6—12 i lov nr. 392 af 12. juli 1946 om selvangivelse af indkomst og formue m. v. (kontrolloven), er tildels udformet med svensk og norsk skattelovgivning som forbillede og indeholder i forskellige henseender ændringer og udvidelser i forhold til såvel gældende regler som kommissionsudkastet (udkastets §§ 124—132) og martsforslaget (forslagets §§ 144—152).

Til § 190.

Bestemmelsen betegner en udvidelse af den ved kontrollovens §§ 6 og 7 hjemlede adgang for de skattelignende myndigheder til på stedet at foretage gennemgang af en skatteydere regnskabsmateriale med bilag og vurdering af hans varebeholdninger, besætning, driftsmateriel og lignende. I begge henseender gælder efter kontrolloven, at nævnte adgang kun haves, „når særlige forhold taler derfor“. Denne begrænsning, der er lidet klar og har vist sig egnet til at skabe disput, betyder en væsentlig forringelse af bestemmelsens værdi for skatteligningen, idet den gør det tvivlsomt, under hvilke omstændigheder bestemmelsen kan benyttes af myndighederne. Det „beviskrav“, som begrænsningen kan hævdes at indebære, kan det i det hele taget være særdeles vanskeligt for myndighederne på forhånd at honorere, netop fordi det væsentligste grundlag for bedømmelsen af et driftsregnskab er selve det grundliggende regnskabsmateriale m. v. — altså netop det materiale, som der er spørgsmål om at få adgang til at gennemgå. Det skal i denne sammenhæng fremhæves, at de kontrolbeføjelser, som toldvæsenet i henhold til forbrugsafgiftslovgivningen er udstyret med, ikke er behæftet med tilsvarende begrænsninger.

I forslaget er den nævnte begrænsning derfor udgået, og man har i stedet foreskrevet, at gennemgang af regnskabsmateriale og opgørelse og vurdering af beholdninger kun kan ske efter bestemmelse af de i § 148 under 2)—4) nævnte myndigheder, d. v. s. skatterådene, amtsskatterådene, amtsligningsinspektorerne samt ligningsrådet og ligningsdirektoratet. Man har samtidig indsat den naturlige regel, at gennemgangen m. v. ikke må foretages af nogen, der står i konkurrenceforhold til vedkommende skatteyder.

Den gældende regel om gennemgang af en skatteydere regnskabsmateriale har ved sin formulering (det regnskabsmateriale m. v., „der påberåbes som grundlag for selvangivelsen“) givet anledning til den opfattelse, at der kun haves adgang til at gennemgå det materiale, der vedrører netop det indkomstår, som undersøgelsen angår, og ikke andre, navnlig de tilstødende år.

En sådan begrænsning ville af hensyn til muligheden for at kontrollere rigtig overførsel af beholdninger m. v., være meget uheldig. Forholdet har betydning også, hvor det drejer sig om at konstatere, om bogføringen — navnlig af indgåede og udbetalte beløb — er af en sådan kvalitet, at regnskabet danner et pålideligt grundlag for indkomst-opgørelsen. Undersøgelsen heraf vil ofte forudsætte adgang til at sammenligne kasseregnskabet på tidspunktet for undersøgelsens foretagelse med den foreliggende kassebeholdning på dette tidspunkt, hvilket ville være udelukket, såfremt den anførte opfattelse var rigtig.

Bestemmelsen er på de anførte punkter klargjort ved, at den citerede passus er udeladt. Man har derhos optaget en udtrykkelig bestemmelse om, at den, der foretager regnskabsgennemgangen, i forbindelse med denne kan foretage opgørelse af kassebeholdningen.

Med den foreslåede ændring af bestemmelsernes formulering har man endvidere tilsigtet at fjerne al tvivl om berettigelsen til at foretage eftersyn af en erhvervsdrivendes regnskabsmateriale med henblik